

Vladimír Mrva: Klimatické zmeny nám hrajú do karát

Európske vinohradníctvo a vinárstvo je dnes ťažko skúšané. Víno sa pije čoraz menej a trh možno čoskoro zaplaví aj to s označením made in China. V tvrdej konkurencii môžeme uspieť len originalitou a väčším záujmom o domáci produkt. „Porozdeľujme odrody do oblastí, kam naozaj patria. Vytvoríme rajonizáciu a vtedy docielime, že vína z týchto lokalít budú niečím výnimočné a jedinečné a zaujmú svojou originalitou,“ hovorí v rozhovore predseda Zväzu vinohradníkov a vinárov Slovenska Vladimír Mrva.

Aký je aktuálny stav v sektore vína v Európe? Evidujeme ešte stále pokles spotreby a prebytky vína?

Momentálne máme v sektore vinohradníctva a vinárstva v celej Európe krízu. Bolo to spôsobené aj covidom, ktorý výrazne zmenil správanie spotrebiteľov. Pomerne významná časť mladých ľudí však mení stravovacie návyky, možno aj pohľad na život a alkohol úplne zo života vypustila. Pre mladých ľudí sú dnes dostupnejšie aj drogy. Od mladých ľudí, ktorí nás tu navštevujú, máme informácie, že internetom kolujú štúdie o tom, že príležitostné užívanie drog, napríklad na nejakých festivaloch, je životu menej škodlivejšie ako pitie vína. Keď už nejaká nerest, tak radšej droga. V neposlednom rade, prečo klesla spotreba vína, resp. prečo máme prebytok vína, je fakt, že Čína vysadila milión hektárov vinohradov, ktoré už začali aj rodiť. Išli do toho s plným nasadením, podchytili si množstvo špičkových vinárov a enológov z Európy. Pre porovnanie milión hektárov je niečo podobné ako produkcia v Španielsku. Krajiny ako Francúzsko, Taliansko, ale aj Nový Zéland či Austrália boli proexportné a vyvážali obrovské množstvo vína práve na tento trh. Ak však v Číne niekto zavelí, že sa tam budú piť čínske vína, tak to tak aj bude. Otázne je, v akej kvalite tie vína budú. Čo je však dôležité, práve z toho dôvodu sa hromadí víno v Európe.

Čo je hlavným dôvodom výsadby vinohradov práve v Číne?

Presný dôvod naozaj neviem. Číňania však v posledných rokoch začali popíjať vína. Podľa môjho

názoru tam rastie životná úroveň a stredná vrstva je tam viditeľnejšia. K tomu patrí aj istý spoločenský život – niekam večer ísť, dobre sa obliecť či dať si víno s priateľmi. Zrejme tam rastie dopyt po víne a niekto povedal, že načo vozit', veď si ho môžeme urobiť aj sami. Chýba im však tradícia či história a tá sa dobíha veľmi ťažko. Preto neočakávam, že by čínske víno zaplavilo európsky trh.

Ako sa riešia prebytky vína v Európe?

V niektorých oblastiach Francúzska majú vinohradníci obrovský balík peňazí na to, aby na terajších vinohradoch pestovali niečo iné. Krajiny, ktoré tú nadprodukciu v Európe tvoria – Španieli, Francúzi, Taliani, teda 75% plôch vinohradov v Európe – si uvedomujú, že tie vinohrady vytvárajú ťahák pre turizmus. Je to zelená architektúra, ktorá na seba viaže rôzne akcie a podujatia počas roka. To dokáže prilákať obrovské množstvo turistov a teda aj financií. Ak by tie kulisy zrušili, tak ľudia by tam nemali dôvod chodiť. Tieto krajiny nechcú vinohrady rušiť. Tlačia do toho skôr také krajiny ako Slovensko. Vraví nám, aby sme vyklčovali vinohrady, veď oni nám to víno dodajú.

Dokážeme konkurovať takým hráčom ako Francúzsko či Taliansko?

Svet nás môže zaliať vínom, ale aj my máme nejakú históriu a tradíciu. Máme vynikajúce pôdoklimatické podmienky. Sme v severnej vinohradníckej oblasti v rámci Európy. Preto ak už sa na juhu kvôli obrovským horúčavám nebude pestovať, tak ten sever bude mať teraz veľmi dobré podmienky. Tieto klimatické zmeny nám hrajú do karát. Okrem tých tradičných bielych ovocných sviežich vín budeme mať vynikajúce už aj červené vína. Z tohto dôvodu sa oplatí do nás investovať.

Čo sa musí na Slovensku udiť, aby sme vytrvali a mohli hrať otvorenú hru aj so svetom?

Bude musieť prejsť nejaké obdobie. Musí sa tu udiť istá reštrukturalizácia vinohradov. Porozdeľujme odrody do oblastí, kam naozaj patria. Vytvoríme rajonizáciu a vtedy docielime, že vína z týchto lokalít budú niečím výnimočné a jedinečné, budú originálne. Potrebujeme sa identifikovať, aby sme si vedeli presne odpovedať na otázku: „Ako chutia slovenské vína? Čím sú výnimočné? Prečo ich máme piť?“

Doposiaľ sme kopírovali chute Európy. Ľudia, ktorí sem chodili, navštívili Francúzsko, Taliansko a iné vinárske oblasti a pýtali sa nás či aj my vieme urobiť také dobré víno.

Bola to chyba?

Nebola to chyba. Ukázali sme, že to dokážeme vyrobiť, ale vždy to bude len kópia. Kópia nie je taká cenná ako originál. Ľudia nechcú priemer, chcú originalitu, víno s charakterom. Teraz prišiel čas, aby sme vyrobili vína s pečatou – Slovenské víno. Nesmieme zapadnúť do prachu neutrality vín z celej Európy. Teraz tu ten priestor je.

To by nám mohlo teda zachrániť, ako sa vraví, krk?

Určite áno, ale čo by nás určite mohlo zachrániť, je väčší lokálpatriotizmus. Povedzme si úprimne, keď príde len tuto kúsok za hranice, napríklad do Rakúska do reštaurácie a otvoríme vínnu kartu, tak 95 % vín je rakúskych. Nie preto, že by si Rakúšania mysleli, že majú najlepšie víno, ale sú lokálpatrioti. Otvorte jedálny lístok a uvidíte tiež, z ktorej lokálnej farmy pochádza mäso, ktoré vám pripravia. Toto nám chýba. A nie je to len o konzumentovi. Je to obrovská apelácia na obchodníkov, reštaurátorov a celé gastro, aby v ponuke bolo dostatok slovenských vín.

Ste v tomto optimista? Zmení sa to vnímanie Slovákov?

Som optimista. Určite to bude dlho trvať. Momentálne všetkým hýbe obchod a biznis a to srdiečko je v úzadí. Dôležitejšie je, kto dá väčšiu zľavu. Aj degustácie, ktoré pre ľudí robíme, majú ukázať, kto sme, kde sa to víno tvorí, že je to porovnateľné s tým, čo videli vo svete. Snažíme sa im vštepiť, aby začali preferovať slovenské vína a boli na ne hrdí.

Mení sa v posledných rokoch správanie spotrebiteľov? Cítite, že je to lepšie?

Máme tu dva odlišné svety, čo sa týka obchodu s vínom. Jeden svet sú obchodné siete. Tam väčšinou rozhoduje akciový leták, zľava. Druhou kategóriou sú vína v ponuke samotných vinárov, reštaurácií či vínok. Tam máme konzumentov, ktorí chcú ochutnať dobré víno a sú ochotní aj zaplatiť. S touto

skupinou zákazníkov, ktorí sú nároční, sa nám pracuje lepšie. My, vinári, musíme načúvať ich požiadavkám a chutiam a to nás aj ženie dopredu.

Ako ste na tom s cenami? Dokážu naši vinári predávať kvalitné víno za obstojné ceny?

Len preto, že naše víno pochádza z východného regiónu, má zákazník často pocit, že nemôže stať toľko, koľko víno v tej istej kvalite niekde z Francúzska. Robil som slepú degustáciu, kde bolo 10 zahraničných vín a dal som tam jedno naše. V rámci degustácie skončilo naše víno raz na druhom a raz na treťom mieste. Tie zahraničné vína mali cenovku od 50 do 100 eur. Naše malo cenu 30 eur, čo je v našich končinách pomerne vysoká cena. Keď sme však išli s kožou na trh, že to je slovenské víno a stojí 30 eur, odozva bola, že to je nejaké drahé. Pri zahraničných a podľa nich horších vínach im tá vyššia cena nevadila. S týmto bojujeme a často nedokážeme predať víno vo vyššej cene. Ľudia chcú kvalitu, ale často nie sú schopní akceptovať vyššiu cenu.

Je priestor dostať naše vína aj na zahraničné trhy?

Na niektoré trhy sa dostaneme len veľmi ťažko. Sú tu však aj krajiny, ktoré víno obľubujú, ale nie sú producentmi, napríklad Holanďania, Belgičania či severské krajiny - Švédsko, Fínsko, Nórsko. Oni nie sú teda obmedzení na to, aby boli pri víne lokálpatriotmi a radi vína ochutnávajú. Do karát nám hrá aj to, že sa začali rúcať bariéry tzv. východného bloku. Všetko, čo bolo z východu, bolo pofidérne. Dnes však nájdeme nádherné vína z Bulharska, Moldavska, Macedónska. Ten svet sa tak prepil, že ľudia už chcú zase niečo nové. Toto je opäť priestor pre nás. Ukázať sa aj vo svete. Radi by sme v zahraničí prezentovali vína v spoločnom stánku pod značkou VÍNO ZO SLOVENSKA. A práve tu by sme privítali väčšiu podporu od štátu, tak, ako je to v iných krajinách.